

Een wortel werkt beter dan een stok: ook in de zorg

De recente beleidsbrief van minister Schippers begint ermee. Dank zij de contractering komen zorgverzekeraars en zorgaanbieders tot goede en goedkope zorg. En dankzij een lager eigen risico worden mensen met chronische aandoeningen verleid om zorg te betrekken bij zorgaanbieders die een contract hebben met hun zorgverzekeraar. De minister maakt met deze brief een ommezwaai. Zij beperkt niet langer de vrije artskeuze. Zij verleidt chronisch zieke burgers om zich tot reeds gecontracteerde hulpverleners te wenden. In de gedragseconomie heet dit "nudging" ofwel libertair paternalisme: geen dwang, geen inperking maar wel verleiden. Want een wortel werkt beter dan een stok.

Wortel

Regering en parlement kunnen verzekerden nog een andere wortel voorhouden. Dat is het Blauwe Boek, zoals dat bestaat in de USA op de website <https://healthcarebluebook.com/>. Ik licht dit toe met een voorbeeld zoals dat boek in Nederland zou kunnen werken.

DOT's

Het Blauwe Boek biedt een overzicht per ingreep van de tarieven die Nederlandse ziekenhuizen hanteren, bijvoorbeeld van alle ziekenhuizen de [DOT's](#) per heupvervangning. Ik vermoed dat er klinieken zijn die goedkoper en beter werken dan andere ziekenhuizen. Stel dat hun DOT voor een nieuwe heup niet gemiddeld 9000 euro bedraagt maar 7.500 euro. Welnu, het Blauwe Boek houdt patiënten een wortel voor. Als zij kiezen voor de betere en goedkopere kliniek, ontvangen zij een deel, bijvoorbeeld 500 euro, van de bespaarde 1.500 euro. In vakjargon, heet dit werken met shared savings.

Ketenzorg

Via het vereveningsfonds kunnen regering en parlement zorgverzekeraars rechtstreeks gaan verleiden. Ik geef een voorbeeld uit Duitsland. Zorgverzekeraars aldaar die chronisch zieke verzekerden bereid krijgen om mee te doen aan een ketenzorgprogramma ontvangen per ingeschreven persoon 1.000 euro extra uit een vergelijkbaar fonds. De ratio is, dat via zo'n programma de chronisch zieke leert om te gaan met de aandoening en daarom minder zorg nodig heeft. Wetenschappelijk onderzoek naar bijvoorbeeld het Chronische Zorgmodel van Wagner heeft dit aangetoond voor personen met diabetes, hartfalen en astma/COPD. Dit blijkt uit een overzichtsartikel van 88 studies van Kathie Coleman in 2009 en uit de artikelen op de website www.improvingchroniccare.org

Stok

Ter discussie staat thans of regering en parlement verzekerden en zorgverzekeraars een wortel mogen voorhouden. Want verzekeraars zijn zelfstandige bedrijven. En burgers zijn toch zelfstandige mensen? Zij worden geacht uit zichzelf gezondheid te bevorderen, kwaliteit van zorg te verhogen en de kosten gelijk te houden. Duitsland en de USA houden zorgverzekeraars en verzekerden wortels voor. Ik hoop dat regering en parlement in Nederland ook meer gaan werken met wortels en minder met stokken.